

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล มครเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑. ตตถ คิหิโน นมกาเรณปี มาตาปีตโร อุปฐจาตพพา ปพพชิตน สกกาเรเนว ฯ กิกขุณาปี หิ มาตาปีตโร อุปฐจาตพพาว น เหตุท โทโส ฯ เตน ตตติยปาราชิกเก เกสชชกรณวตถุวณณนายํ สजे ปน มาตริํ วิหาริํ เนตวา ปฐิขคคคิตี สพพิํ ปริกมมํ อนามสนฺเตน กาทพพิํ ขาทนียํ โภชนียํ สหตถา ทาทพพิํ ฯ ปีตา ปน ยถา สามณฺเโร เอวํ สหตถเณน นหาปน-สมพาหนาทีนึ กตวา อุปฐจาตพโพติ วุตตํ ฯ

เอตถ จ อัย เม มาตาติ เกหสิตปฺเปเมน อามสโตปี ทุกกฏเมวาทิ ทสเสตฺถุํ อนามสนฺเตนาติ วุตตํ ฯ เตน กายสํสคฺควณณนายํ สजे นทีโสเตน วุขุหมานํ มาตริํ ปสฺสตี เนว หตถเณน ปรามสิตพพา ฯ นาวา วา ผลกํ วา กทลิกขุณฺโฆ วา ทารุกขุณฺโฆ วา ปุโรโต จเปตพฺโพ ตสฺมี อสตี กาสาวมปี เอตถ คณฺหาหีตี ปน น วตฺตพพิํ คหิตเ ปริกฺขาริํ กทฺธมามีตี กทฺธิมิตพพิํ ฯ สजे ภายตี ปุโรโต ปุโรโต คนฺตวา สมสฺสาเสตพพา ฯ สजे วุขุหมานา ปุตตสฺส สหสา ขนฺเช วา อภิริหตี หตถเ วา คณฺหาตี น อเปหิ มหลลิกเกตี นิตถุณฺนิตพพา ถลํ ปาเปตพพา ฯ สजे กทฺทเม ลคคิตี กุเป ปตตี ตตร โยตตํ วา วตถํ วา ปกฺขิปิตฺวา คหิตเ อุทฺทริตพพา น เตวว อามสิตพพาทิ อยมตฺถโถ วุตฺโต ฯ

๒. เตสํ เกสชชํ กโรโตปี เวชชกมมํ น โหตี อนามภฺจปีณฺหา-ปาตาทิทาเนปี สทฺธาเทยฺยวินิปาตณํ น โหตี ฯ เตน เกสชชกรณวตถุวณณนายํ วุตตํ สजे มาตาปีตโร อิสฺสรา โหนฺติ น ปจฺจาสิสนฺติ อกาตุํ วญฺญตี ฯ สजे ปน รชฺเชปี ปตฺติภฺจิตา ปจฺจาสิสนฺติ อกาตุํ น วญฺญตี ฯ อนามภฺจปีณฺหาปโต มาตาปีตฺถุนํ ทาทพฺโพ สजेปี กหาปณคฺคณโก โหตี สทฺธาเทยฺยวินิปาตณํ นตฺถิตี ฯ

อากำตุ๋ น วฏฏฐิติ เอตถ ทุกกภู๋ วทนติ ฯ อยุดตดาวเสเนว ปเนตถ
อการปปฏิกเขโป ยุตุโต๋ น อาปตติวเสนาติ คเหตุพพนติ วิมตวิโนทนี ฯ

อนามฏฐปีณทปาโตติ อปุปพพชิตสสุ หตุถโต๋ ลทุโห อตุตนา
อถเณน วา อคคหิตอคโค ปิณทปาโตติ สารตุถทีปนี ฯ

เตน โห ปน สมเณน อถถตรสสุ ภิกขุโน พหุ๋ จีวร๋ อุปุปนุ๋
โหติ ฯ โส จ ตัม จีวร๋ มาตาปีตุนัน ทาตุกาโม โหติ ฯ ภควโต๋ เอตมตุถัม
อาโรเจสุ๋ ฯ มาตาปีตโรติ โห ภิกขเว ททมานे ก็ วเทยยามิ อนุชานามิ
ภิกขเว มาตาปีตุนัน ทาคุ๋ น จ ภิกขเว สทฐาเทยยัม วิณีปาเตตพพัม โย
วิณีปาเตยย อาปตติ ทุกกฏฐสสาติ จีวรกขนุชเก ปาลี ฯ

น จ ภิกขเว สทฐาเทยยนุติ เอตถ เสสถถาตีนิ์ เทนุโต๋
วิณีปาเตติเยว ฯ มาตาปีตโร ปน สเจปี รชเช ปติฏฐิตา ปฏฐเณติ ทาตพพนติ
ตพพณณา ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคธเป็นไทย

๑. บรรดาคนผู้สัจและบรรพชิตเหล่านั้นคนผู้สัจพึงบำรุงบิดามารดา แม้ด้วยการนมนัสการ, บรรพชิตพึงบำรุงด้วยสักการะอย่างเดียว ๆจริงอยู่ แม้ภิกษุก็พึงบำรุงบิดามารดาโดยแท้, เพราะว่าโทษในการบำรุงบิดามารดานี้ไม่มี ๆ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถาเสฉชกรณวัตถุ ในตติยปาราชิกท่านจึงกล่าวว่า ก็ถ้าภิกษุนำมารดาไปยังวิหาร ปรนนิบัติอยู่ไซ้, อย่าถูกต้อง พึ่งทำบริกรรมทุกอย่าง, พึ่งให้ของเคี้ยวของบริโภคร่วมมือของตนเองฯ ส่วนบิดาภิกษุพึงทำกิจทั้งหลายมีการให้อาบน้ำและการนวดเป็นต้น บำรุงด้วยมือของตน เหมือนอย่างบำรุงสามเณรนั้น ๆ

ก็ในอรรถกถาเสฉชกรณวัตถุนี้ เพื่อจะแสดงว่า ภิกษุแม้ถูกต้องด้วยความรักอาศัยเรือนว่า ผู้นี้เป็นมารดาของเรา เป็นเพียงอาบัติทุกกฏเท่านั้น ท่านจึงกล่าวว่ อนามสนฺเตน ๆ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถากายสังสัคคสิกขาบท ท่านจึงกล่าวความนี้ไว้ว่า ถ้าภิกษุเห็นมารดาถูกกระแสน้ำพัด ไม่ควรถูกต้องด้วยมือทีเดียว ๆ พึงนำ (ส่ง) เรือ แผ่นกระดาน ท่อนกล้วย หรือท่อนไม้ไปวางไว้ข้างหน้า, เมื่อเรือเป็นต้นนั้นไม่มี, ก็ควรนำเอาผ้ากาสาจะไปวางไว้, แต่ไม่ควรพูดว่า จงจับที่ผ้ากาสาจะนี้, เมื่อมารดาจับผ้ากาสาจะแล้ว จึงดึงมาด้วยใจคิดว่า เราตั้งบริขารมา ๆ ถ้ามารดาหวาดกลัวไซ้, พึงเดินไปข้างหน้า ๆ แล้วปลอบโยน ๆ ถ้ามารดานั้นถูกกระแสน้ำพัด(กระโดด) ขึ้นคอหรือจับที่มีของภิกษุผู้เป็นบุตรไว้อย่างรวดเร็ว, ภิกษุไม่ควรสลัดออกพร้อมกล่าวว่า จงหลีกไปหญิงแก่, ควร (ช่วยส่งท่าน)ให้ไปถึงบก ๆ ถ้ามารดาติดหล่ม ตกบ่อไซ้ภิกษุพึงโยนเชือกหรือผ้าลงไปในที่นั้น เมื่อมารดาจับที่เชือกหรือผ้าแล้ว พึงดึงขึ้นมา, แต่ไม่ควรถูกต้องเลย ๆ

๒. แม้ภิกษุทำเภสัชแก่บิดามารดาเหล่านั้นก็ไม่ถือว่าเป็นเวชกรรม แม้ในเพราะการให้อนามัญญุทวิณฑาทเป็นต้น ก็ไม่ถือว่าเป็นการยังสังฆาไทยให้ตกไป ฯ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถาเภสัชกรรมวัตถุ ท่านจึงกล่าวว่า ถ้าบิดามารดาเป็นใหญ่ ไม่หวังผลตอบแทน ไม่ทำ(ปฏิการ)ก็ควร ฯ แต่ว่าถ้าท่านทั้ง ๒ ดำรงอยู่แม้ในราชสมบัติแล้ว ยังหวังผลตอบแทนอยู่ ไม่ทำ ไม่สมควร ฯ อนามัญญุทวิณฑาท ภิกษุก็ควรให้แก่บิดามารดา, แม้หากจะมีราคาตั้งกหาปณะ, ก็ไม่ถือว่าเป็นการทำสังฆาไทยให้ตกไป ฯ

อนุฎีกาวิมติวินทนีว ในคำว่า อกาตุ น วญฺญติ นี้ อาจารย์บางพวกกล่าวว่า เป็นอาบัติทุกกฏ, บัณฑิตพึงเข้าใจว่าการปฏิเสธด้วย อ อักษรในคำว่า อกาตุ น วญฺญติ นี้ท่านใช้ด้วยสามารถความเป็นกรรมไม่สมควรเท่านั้น มิได้ใช้ด้วยสามารถความเป็นอาบัติ ฯ

ฎีกาสารัตถทีปนีว บิณฑาทที่ภิกษุได้มาแล้วจากมือของผู้ไม่ใช่บรรพชิตมีส่วนเลิศอันตนหรือภิกษุอื่นยังมีได้จับต้องแล้ว ชื่อว่า อนามัญญุทวิณฑาท ฯ

บาลีในจิวรชันรณะวาก็สมัยนั้นแล จิวรจำนวนมากเกิดขึ้นแก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ฯ ก็ภิกษุรูปนั้นประสงค์จะให้จิวรนั้นแก่บิดามารดา ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาแล้ว ทรงอนุญาตว่า ภิกษุทั้งหลาย เมื่อภิกษุให้ ด้วยถือว่าท่านเป็นบิดามารดา เราจะพึงว่าอะไรได้? ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตเพื่อให้ (สิ่งของ ๆ ตน) แก่บิดามารดา ภิกษุทั้งหลาย แต่ภิกษุไม่ควรทำสังฆาไทยให้ตกไป, ภิกษุรูปใดทำสังฆาไทยให้ตกไป, ภิกษุรูปนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

อรรถกถาจิวรชันรณะวอนั้นว่า พึงทราบวินิจฉัยในคำว่า น จ ภิกฺขเวสทฺธาเทยฺย นี้ ภิกษุเมื่อให้ (สิ่งของ ๆ ตน) แก่หมู่ญาตินอก (จากบิดามารดา) นั้น ชื่อว่าเป็นการทำสังฆาไทยให้ตกไปโดยแท้ ฯ ส่วนบิดามารดา ถึงแม้ดำรงอยู่ในราชสมบัติแล้ว ยังปรารถนา (ปฏิการ) อยู่ ภิกษุก็ควรให้ ฯ